

УПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯТА В ОБЩИНА ГАБРОВО:

Община Габрово е пионер в областта на енергийната ефективност и управлението на енергията. Индустриалният профил на града през последните 150 години е стимул за търсене на нови източници за енергия и съответно използването им по разумен начин. Прагматичната ориентация на търговско-индустриалното съсловие е пословично изразена с мита за отрязването на опашката на домашната котка, за да се пести енергия за отопление. Съвременният период на дейностите в областта на енергийната ефективност датира от 1992 г.

В рамките на общинската администрация няма специално сформирано звено за управление на енергията, но дейностите за енергийна ефективност и управлението на енергията се изпълняват от експерти в различни структури на администрацията. Устройственият правилник третира по същество темата за енергийната ефективност като балансирано разпределение на ангажиментите по провеждането на политиките в тази област и конкретните задължения са определени в длъжностните характеристики на служителите.

Служители от различни структурни звена на Община Габрово работят в областта на енергийната ефективност и управлението на енергията – архитекти, инженер по топлотехника, електроинженер, строителни инженери от Дирекция „Инфраструктура и екология” и Дирекция „Устройство на територията”, икономисти от Дирекция „Финансово-счетоводна”, специалистите от Дирекция „Устойчиво развитие” и Дирекция „Образование и социални дейности”. Партньори са ръководствата на училищата, детските градини, детските ясли, културните и социалните институции от общината. Наскоро откритият Областен информационен център работи в тясна координация с всички структурни звена в администрацията и институционалните партньори, от които зависи провеждането на политиката в областта на ЕЕ и ВЕИ.

Техническите въпроси, засягащи подготовката на инвестиционните проекти и съответните разрешителни документи, предварителното определяне на рамката на необходимите финансови средства и др., са в компетенцията на експертите от Дирекция „Инфраструктура и Екология” и Дирекция „Устройство на територията”. Възможностите за осигуряване на финансовия ресурс за осъществяване на инвестиционните намерения от външни донори са приоритет на специалистите от Дирекция „Устойчиво развитие”. Икономистите от Дирекция „Финансово-счетоводна” съдействат за осигуряване на средствата, необходими за съфинансиране от бюджета на общината.

Партньори са ръководствата на училищата, детските градини, детските ясли, културните и социалните институции в общината. Те подават информация за направените разходи за енергия – количествени и стойностни показатели, необходими за поддържане на базата данни. От друга страна те съдействат за популяризиране на дейността на общината в областта на енергийната ефективност и управлението на енергията.

През 2007 г. в изпълнение на Проект за енергийна ефективност в частни и обществени сгради няколко специалисти успешно завършиха Курса по общинско енергийно планиране, организиран със съдействието на Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект, София.

В Община Габрово няма назначен енергиен мениджър, но общината разполага с двама специалисти, притежаващи сертификат след успешно завършен курс по Общинско енергийно планиране, проведен от специалистите на ЕнЕфект.

Всички дейности в областта на енергийната ефективност и управлението на енергията имат подкрепата и съдействието на Ръководството на общината и Общинския съвет. Това се изразява в осигуряване на собствен финансов ресурс от бюджета, посещение на различни мероприятия – семинари, изложби; популяризиране на извършеното чрез средствата за информация; споделяне на добрите практики с други общини.

През септември 2011 г. стартира изпълнението на Проект BG161PO001-1.-09-0039 “Създаване на съвременна образователна инфраструктура в община Габрово, посредством прилагане на мерки за енергийна ефективност”. Общата стойност е 7 882 847,76 лв. Проектното предложение цели повишаване на енергийната ефективност в 14 обекта на образователната инфраструктура в община Габрово посредством внедряване на мащабни и съвременни високоефективни енергоспестяващи мерки, както и използване на ВЕИ. Така ще се създадат благоприятни условия за провеждане на висококачествен образователен процес с принос към повишаване качеството на живот на местната общност, вкл. и на малцинствата. Ще се намали енергопотреблението в сградите и свързаните с това вредни емисии на парникови газове, което ще доведе до намаляване на разходите по поддръжката и експлоатацията на сградния фонд и опазване на околната среда. През 2012 г. ще бъдат завършени 12 от общо 14 обекта, включени в проекта.

Със средства от Международен фонд „Козлодуй”, по мярка 5, ще бъде финансиран проект *”Модернизация на уличното осветление в Община Габрово”*, в който са обхванати 128 села на територията на общината. В рамките на проекта се предвижда подмяна на старите осветителни тела с нови LED-лампи и изграждане на система за дистанционно управление чрез GPRS. Прогнозните икономии са 154 651 KWh/год. или 123 846 EUR, заложи в изготвения енергиен одит. Редуцираните емисии CO₂ възлизат на 22 155 t. От резултатите от проекта ще се възползват 65 000 жители на общината.

През 2012 г. започва изпълнението на проект, финансиран по *Националната схема за зелени инвестиции - ОС1 към Националния доверителен екофонд*. Проектът предвижда прилагане на пакет от енергоспестяващи мерки за обновяване и модернизация на сградата на ЦДГ „Перуника” – база 2, гр. Габрово.

Община Габрово изпълнява проект *„Подобряване на грижата за деца с увреждания чрез изграждане на два Центъра за настаняване от семеен тип в град Габрово”*. Проектът се финансира по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.1-12/2011 *„Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск”* на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007 – 2013 г. Стойността му е **1 503 569,70 лв.** и се покрива напълно със средства по програмата. В този проект е предвидено използване на енергия от ВЕИ за отопление чрез термопомпа „земя – вода”.

Приключено е проектирането и предстои изграждането на **нискоенергийна сграда** към детска градина „Слънце” – база 1 в гр. Габрово с финансиране от Световната банка. Община Габрово се е ангажирала с осигуряването на допълнителен финансов ресурс за осигуряване на по-висока категория сграда, както по отношение на енергийните спестявания, така и по отношение на всички останали аспекти на устойчивото строителство и потребление. Амбицията на Община Габрово е сградата да бъде пример

за гражданите, бизнеса и институциите, като за целта се предвижда да се предприемат действия по сертифициране на сградата като пасивна къща.

В момента община Габрово е в процес на присъединяване към Споразумението на кметовете

СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНСКАТА ЕНЕРГИЙНА ПРОГРАМА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Информационна система

В община Габрово се поддържа актуална информация за консумираната енергия по видове и по целеви групи на общинските обекти, събрана по тримесечия за периода от 1999 г. до края на 2011 г. В Общината се използва предоставения от Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект, София, програмен продукт “Energy”. Събраната информация от първичните форми по целеви групи се въвежда в базата данни на тримесечие. С помощта на специализирани диаграми се прави анализ на потреблението, който съответно служи за база при определяне на мерки за енергийна ефективност в обектите.

Общинска енергийна програма

Община Габрово има изготвена общинска програма за енергийна ефективност за периода 2007 – 2013 г., която е заложена в Общинския план за развитие и от която се ръководим всяка година. Конкретни количествени задължения за 2012 г. няма заложени.

Финансиране

В бюджета на община Габрово има осигурени средства за съфинансиране в размер на 2 882 847,77 лв. за изпълнението на Проект BG161PO001-1.1.09-0039 “Създаване на съвременна образователна инфраструктура в община Габрово, посредством прилагане на мерки за енергийна ефективност”

Осигурени са извънбюджетни средства за осъществяване на Общинската енергийна програма както следва:

От **Оперативна програма „Регионално развитие”**, Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие”, Операция 1.1 „Социална инфраструктура”, Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.1-09/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура в градските агломерации” – стойност на безвъзмездната помощ (ЕФРР): 4 999 999,99 лв.

От **Националния доверителен екофонд** по Проект 135 към Националната схема за зелени инвестиции – 503 881 лв. за прилагане на пакет от енергоспестяващи мерки в ЦДГ „Перуника” – база 2, гр.Габрово.

От **Международен фонд „Козлодуй”** – мярка 5 „Модернизация на уличното осветление в Община Габрово” – прогнозни инвестиции 560 880 евро.

В бюджета на общината всяка година, вкл. и за 2012 г. са заложени целеви средства за извършване на енергийни обследвания. Планирани са 20 000 лв.

Мониторинг и публичност

Изборът на специализирани фирми за изготвяне на енергийни обследвания се извършва с регламентираните в Закона за обществените поръчки процедури – покана към регистрирани в Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) фирми за област Габрово и предложени от тях оферти. По отношение на качеството на извършената от тях работа оценката е добра. Има още какво да се желае по отношение на обследването и предлаганите мерки за повишаване на енергийната ефективност на сградните инсталации, средствата за измерване, контрол и управление.

В община Габрово се провежда наблюдение и контрол върху изпълнението на Програмата. Това се отразява в предоставяната всяка година до 31 март информация в АУЕР – Отчет за изпълнението на Плановите за енергийна ефективност, съгласно чл. 12 от ЗЕЕ за предходната (2011) година.

Чрез средствата за масова информация – преса и електронни медии, както и на сайта на общината, редовно се предоставя информация за текущите дейности

Резултати

По данните, посочени в отчета за 2011 г., изготвен за АУЕР, и въз основа на извършените енергийни обследвания, спестените горива и енергия са 4 076,21 MWh/год., а спестените средства са 481,3 хил.лв/год.

До края на 2011 г. от общо 35 общински сгради, подлежащи на обследване съгласно ЗЕЕ, са обследвани за енергийна ефективност 28 сгради: девет училища, 12 детски градини, две детски ясли, пет други сгради (спортни, културни и т.н.)

Въз основа на приложени енергоспестяващи мерки и проведено обследване за енергийна ефективност, две детски градини получиха сертификат за енергийните характеристики на сграда – ДГ "Мики Маус" – сертификат категория Б и ДГ "Мечо Пух" – сертификат категория А.

През 2011 г. в енергоспестяващи мерки са инвестирани 1 817,2 хил. лева при изпълнението на Проект „Създаване на съвременна образователна инфраструктура в Община Габрово, посредством прилагане на мерки за енергийна ефективност”, който се осъществява с финансовата подкрепа на ОП „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

Изпълнени са следните мерки в пет училища (ОУ "Ран Босилек", ОУ "Неофит Рилски", ОУ "Христо Ботев", ОУ "Иван Вазов", СОУ „Ран Босилек”) и една детска градина (ОДЗ "Дъга"): подменена дограма с нова с енергоефективни показатели – 3680 м²; положена фасадна топлоизолация – 13879 м²; топлоизолирани тавани и покриви – 7967 м².

В три училища (ОУ "Ран Босилек", ОУ "Неофит Рилски", ОУ "Христо Ботев") е извършена енергоефективна реконструкция на отоплителните инсталации на обща стойност 460 758 лв.

В ОДЗ "Дъга" е монтирана слънчева инсталация за затопляне на гореща вода за битови нужди – 20 бр. слънчеви колектори с обща площ около 43 м², като са инвестирани 42 232 лв.

В тези обекти 982 бр. осветителни тела са подменени с нови енергоспестяващи, като инвестицията е 74 793 лв.

ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ НА ОБЩИНАТА В ОБЛАСТТА НА ИНТЕЛИГЕНТНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕНЕРГИЯТА

Община Габрово има изградена комуникационна стратегия за популяризиране на дейностите в областта на интелигентното използване на енергията. Това се осъществява чрез публикации на страницата на общината в интернет в раздел „Енергийна ефективност“, чрез съобщения в медиите и чрез провеждането на конкретни мероприятия (например Дни на интелигентната енергия)

В създадения през 2008 г. в рамките на общинската администрация Информационен център за енергийна ефективност се предоставят консултации на граждани относно мерки за рационално използване на енергията, възможности за финансиране и др.

През 2012 г. в гр. Габрово се изгради Областен информационен център, който провежда активни кампании за гражданите и бизнеса във връзка с отворените схеми за финансиране на енергоспестяващи мерки в жилищни, обществени и производствени сгради, както и в промишлени системи, по ОП „Регионално развитие“ и ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“.

През 2012 г. ще бъде спазена традицията за провеждане на Дни на градското планиране в началото на ноември с активното участие на гражданите и бизнеса.

В Информационния център за енергийна ефективност, намиращ се във фоайето на петия етаж в сградата на Общинската администрация, на разположение на посетителите са предоставени печатни материали, свързани с енергоефективната подмяна на дограма, съвременни топлоизолационни материали и системи, енергоефективни електроуреди за бита и др.

Училищата в община Габрово са запознати с изпълнявания от Фондация „ТАЙМ“ международен образователен проект „Въглеродни детективи Европа“ (2009-2012), в който участва и България в рамките на програмата „Интелигентна енергия – Европа“.

За всички проекти, които се изпълняват в община Габрово, се провеждат информационни дни, предварително обявени в медиите и достъпни за всички, за които представляват интерес.

Например, от Областния Информационен Център в кв. Младост е проведен информационен ден за популяризиране на дейностите по Проекта за енергийноэффективно обновяване на жилищния сграден фонд.

Чрез използваните електронни медии и местни печатни издания и чрез организирания Дни на интелигентната енергия и Дни на градското планиране информацията за дейностите на Община Габрово в областта на интелигентното използване на енергията достига до голяма част от населението и най-вече до младите жители на общината.